

XVIII. reál- és humántudományi
ERDÉLYI TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRI KONFERENCIA
Kolozsvár • 2015. május 21–24.

Pszichológia

I. díj : Póka Tünde

II. díj: Bota Andrea

III. díj: Éltető Noémi

Dicséret: Dali Botond, Szabó Noémi

A XXXIII. Országos Tudományos Diákköri Konferenciára (OTDK) részvételi jogot szerzett:

Bota Andrea, Éltető Noémi, Póka Tünde

Kivonatok

Mintha már ismernének: A forrásszemélyekkel asszociált kellemes illetve kellemetlen tapasztalat hatása a célszemélyek megítélésére, arcuk hasonlóságának függvényében szerző(k):

Póka Tünde, Babes-Bolyai Tudományegyetem Pszichológia és Neveléstudományok Kar,
Pszichológia szak

Témavezető(k):

Dr. János Réka egyetemi adjunktus, Babes-Bolyai Tudományegyetem Pszichológia és
Neveléstudományok Kar, Alkalmazott Pszichológia Intézet, Pszichológia Szakcsoport
Munkatársa

Első benyomásainkat gyakran az emberek arca alapján alakítjuk ki (Fiske–Cuddy–Glick, 2006), mely ugyanakkor jelentős kimenetekkel jár (Todorov–Mandisodza–Goren–Hall, 2005). Tapasztalataink azonban módosíthatják (Todorov–Gobbini–Evans–Haxby, 2007), mely hatás a hasonló személyek megítélésére is rányomhatja bélyegét (Verosky–Todorov, 2010). Kutatjuk a perceptuális, arci hasonlóság és a tapasztalat szerepét a szociális ítéletekben. Feltételezzük, hogy a forrásszemélyekkel megélt minimális tapasztalat befolyásolja a célszemélyek megítélését arcuk hasonlóságának függvényében.

Kulcsszavak: analógia, arcészlelés, hasonlóság

Információhordozó eszközök hatása a matematikai gondolkodás fejlődésére

szerző(k):

Simon Melinda, Babes-Bolyai Tudományegyetem Pszichológia és Neveléstudományok Kar,
Pszichológiai tanácsadás és beavatkozás

Témavezető(k):

dr. Szamosközi István egyetemi professzor, Babes-Bolyai Tudományegyetem Pszichológia és
Neveléstudományok Kar, Alkalmazott Pszichológia Intézet

drd. Batiz Enikő egyetemi tanársegéd, Babes-Bolyai Tudományegyetem Pszichológia és
Neveléstudományok Kar, Alkalmazott Pszichológia Intézet

Dolgozatunkban a Gyakorold a szorzást online matematikai program alkalmazásának hatását vizsgáltuk a matematikai gondolkodás fejlődésére. A kísérlet eredményei azt mutatták, hogy a Gyakorold a szorzást matematikai játékkal való fejlesztésben résztvevő gyermekek esetében fejlődés következett be a számolási gondolkodásban és a munkamemória terjedelmében. A számismétlés faktor prediktornak bizonyult a számolási gondolkodásra nézve.

Kulcsszavak: információhordozó eszközök, matematikai online program, matematikai gondolkodás, memória, számismétlés

Az énhatékonyság és az információszükséglet mértékének hatása az információkereső viselkedésre

szerző(k):

Kiss Imola-Csilla, Babes-Bolyai Tudományegyetem Pszichológia és Neveléstudományok Kar,
Pszichológia szak

Témavezető(k):

dr. Szamosközi István egyetemi professzor, Babes-Bolyai Tudományegyetem Pszichológia és
Neveléstudományok Kar, professzor

Az információkeresés a mindennapi problémamegoldás szerves része, fő témakörei, melyek univerzális jellegűek, az egészség, a munkavégzés és az anyagi stabilitás (Savolainen, 1995, 2008; Sin & Kim, 2013). Az információforrások bővülő tendenciát mutatnak, a használat az internet felé tolódik (Young & Von Seggern, 2001; Karlsson, Koivula, Ruokonen, Kajaani, Antikainen & Ruismäki, 2012; Bothma & Bergenholtz, 2014). Jelen kutatás az információszükséglet mértékének, a feladat sürgősségének és az énhatékonyságnak a forrásválasztásra kifejtett hatását hivatott feltárni.

Kulcsfogalmak: információszükséglet, forrásválasztás, énhatékonyság, információkereső viselkedés

Differenciált reklámhatások a személyiségjellemzők függvényében

szerző(k):

Zölde Tünde, Babes-Bolyai Tudományegyetem Pszichológia és Neveléstudományok Kar,
Pszichológia szak

Témavezető(k):

dr. János Réka egyetemi adjunktus, Babes-Bolyai Tudományegyetem Pszichológia és
Neveléstudományok Kar, Alkalmazott Pszichológia Tanszék

A viselkedés-gazdaságtan képviselői kutatásaik során megerősítették azt az elgondolást, hogy a döntések jóval kevésbé racionálisak, mint ahogyan a hagyományos közgazdaságtan állítja. Ebben a kutatásban arra keressük a választ, hogy mindenki egyformán irracionális-e vagy a különböző motivációs mintázatok és személyiségjegyek befolyásolják-e az irracionális döntéseket. Kutatásunkban Deci és Ryan (1985) által kidolgozott Learning Self Questionnaire (LSQ) és önrendelkezési skáláját (SDS) használtuk. Ezután Ariely (2011) kísérletét ismételtük meg, egy hasonló reklám megszerkesztésével. Első- és másodéves hallgatók (n=80) vettek részt a kvázi kísérleti elrendezésű vizsgálatban. Eredményeinkben összegezzük a vizsgált személyek személyiségjellemzői és irracionális döntései közötti összefüggéseket, figyelembe véve belső motivációjuk mértékét, és hogy viselkedésük mennyire felel meg döntéseiknek.

Kulcsszavak: személyiségjellemzők, döntés, irracionalitás, motiváció, önrendelkezés.

"Mennyi időnk van még?" - az időnyomás teljesítményre gyakorolt hatásai vizsgahelyzetben

szerző(k):

Szabó Noémi, Babes-Bolyai Tudományegyetem Pszichológia és Neveléstudományok Kar,
(Pszichológia) Pszichológiai tanácsadás és beavatkozás

Témavezető(k):

dr.Szamosközi István egyetemi professzor, Babes-Bolyai Tudományegyetem Pszichológia és
Neveléstudományok Kar, Alkalmazott Pszichológia Intézet, professzor és intézetvezető

A teljesítmény kulcsfontosságú a sikeres tanulmányi, illetve szakmai kimenetelhez. A jó képesség megléte abban az esetben válik előnnyé, ha ez ténylegesen megmutatkozik az egyén munkájában. A képességek, készségek felmérését leggyakrabban különböző vizsgák, tesztek, strukturált feladatok elvégzésével valósítják meg. Az időnyomás és maga a vizsgahelyzet okozta esetleges szorongás számos esetben akadályt jelenthet a tehetség, a tudás teljes mértékű kibontakozásában. A negatív tényezők optimális kezelése tehát központi eleme a jó teljesítménynek, ennek függvényében jelen tanulmányunk célja azoknak a személyen belüli tényezőknek a feltérképezése, amelyek elősegítik a képességek eredményes kifejezését. A kutatásban az időnyomás és a vizsgahelyzet által keltett esetleges negatív tényezők teljesítményre gyakorolt hatásait vizsgáljuk. Továbbá azt tanulmányozzuk, hogy a munkamemória, illetve a szorongás milyen módon játszik szerepet a sikeres teljesítményben. A munkamemória mérésére a Coglab 2.0 (Francis, Neath, VanHorn, 2007) kitűzött feladatait alkalmaztuk. A teljesítményt mint változót a kutatás céljából létrehozott vizsgahelyzetben használt ismeretfelmérő tesztre adott válaszok által mértük.

Kulcsszavak: időnyomás, munkamemória, szorongás, vizsgahelyzet, teljesítmény

A kreatív potenciál és a kreatív teljesítmény kapcsolata a személyiségvonásokkal és a kockázatvállalással a munkakörnyezetben

szerző(k):

Bota Andrea, Babes-Bolyai Tudományegyetem Pszichológia és Neveléstudományok Kar,
Pszichológia

Témavezető(k):

drd. Szabó Kinga doktorandusz, Babes-Bolyai Tudományegyetem Pszichológia és
Neveléstudományok Kar, Pszichológia, tanársegéd

A kreativitás, Lubart, Zenasni és Barbot (2013) értelmében a 21.század legkeresettebb kulcs-készségei közé sorolható, kutatásukban megállapították, hogy a jövő gazdasági szereplőinek körében a legfontosabb tulajdonság a kreativitás lesz. Jelenünk helyzete viszont arról árulkodik, hogy a legtöbb szervezetben rejtett kreatív források találhatóak, amelyek gátolják az innováció és a fejlődés létrejöttét. Ahhoz, hogy a kreatív potenciál felszínre kerülhessen és ezáltal az egyén építője legyen a szervezeti stratégiának, optimális munkakörnyezetre van szüksége. Kutatásunkban egy, a 21.század számára igen jelentős munkaterületről ragadunk ki mintát, az információs technológia (IT) doméniumából. Célunk megvizsgálni, hogy az alkalmazottak kreatív potenciálja milyen környezeti- és/vagy személyiségfaktorokat szükségeltet ahhoz, hogy kreatív teljesítménnyé alakuljon. Továbbá feltérképezni, hogy a személyiségtényezők és az észlelt szervezeti támogatás mértékének függvényében az egyének mikor és mekkora kockázatot hajlandók vállalni ötleteik nyilvános felvállalása érdekében. Eredményeink azt tükrözik, hogy a munkakörnyezet jelentős befolyást gyakorol a kreatív potenciál és személyiségvonások kapcsolatára, a kockázatvállalás mértékét és a kreatív teljesítmény létrejöttét pedig a kreatív potenciál, a személyiség és az észlelt szervezeti támogatás sajátos összjátéka határozza meg.

Kulcsszavak: kreatív potenciál, kreatív teljesítmény, innováció, munkakörnyezet,
kockázatvállalás

Az implicit tanulás és a kockázatvállalás összefüggése

szerző(k):

Éltető Noémi, Babes-Bolyai Tudományegyetem Pszichológia és Neveléstudományok Kar,
Pszichológia szak

Témavezető(k):

dr. Németh Dezső egyetemi docens, egyéb, Eötvös Loránd Tudományegyetem, Pszichológiai
Intézet, Klinikai Pszichológia és Addiktológia Tanszék

Janacsek Karolina egyetemi adjunktus, egyéb, Eötvös Loránd Tudományegyetem, Pszichológiai
Intézet, Klinikai Pszichológia és Addiktológia Tanszék

Az implicit vagy tudattalan folyamatok idegi alapját elsősorban a frontostriális pályarendszerek képezik. A kockázatos döntési helyzetekben a kockázat és a jutalom mértékének függvényében pedig szintén aktiválódik a ventrális striátum. Mivel mind a hatékony implicit tanulás, mind a kockázatos döntések sikerének kulcsa az ingermintázatra való „ráérzés”, ezért azt sejtjük, hogy az eme részben közös idegrendszeri háttérű funkciók összefüggenek. A vizsgálatunkban 23 egészséges, átlagos memóriefunkciókat mutató személy vett részt. Az implicit tanulást az ASRT-vel (Alternating Serial Reaction Time task) mértük, két ülésben, 24 órás késleltetéssel. A kockázatvállalást a BART-tal (Balloon Analogue Risk Taking task) vizsgáltuk. Egyes előzetes eredményeink igazolják hipotézisünket, hiszen azok a résztvevők, akik az implicit tanulás során pontosabbak voltak, optimálisabb döntési tendenciákat mutattak, és több pontot gyűjtöttek a kockázatvállalási feladatban.

Az önészlelt és a mások által értékelt kreativitás kreatív írás esetén

szerző(k):

Kónya Noémi-Emese, Babes-Bolyai Tudományegyetem Pszichológia és Neveléstudományok Kar, Pszichológia szak

Témavezető(k):

drd. Szabó Kinga doktorandus, Babes-Bolyai Tudományegyetem Pszichológia és Neveléstudományok Kar, tanársegéd

A szakirodalomban több oldalról is megközelítik a kreativitást, és különbözőképpen határozzák meg a kreatív egyén jellemzőit. Kreativitás vizsgálata során a kutatók elkülönítenek hétköznapi problémamegoldásban és bizonyos területeken megnyilvánuló kreativitás (Karwowski, 2009). Az emberek hajlamosak a két típust egyként értékelni, és emiatt nem mindig vannak tudatában saját képességeiknek. A megegyezésen alapuló eljárás (Consensual Assessment Technique – CAT) módszere egy olyan értékelési technika kreatív termék esetén, amely az adott terület szakértőinek az értékelését veti össze. A szakértők értékelését esetenként olyan nem szakértők értékelése is kiegészíti, akik érdekeltek a témában és van tehetségük hozzá. A kutatás fő célja a kérdőív által felmért 74 középiskolás diák önbeszámolt kreativitásának az összehasonlítása az általuk megírt rövid történetek szakértők és nemszakértők értékeléseivel.

Kulcsszavak: kreatív írás, önbeszámolt kreativitás, CAT

A mentális kimerülés és időnyomás mint választási helyzeteket befolyásoló tényezők szerző(k):

Dali Botond, Babes-Bolyai Tudományegyetem Pszichológia és Neveléstudományok Kar,
Pszichológiai tanácsadás és beavatkozás

Témavezető(k):

dr. János Réka egyetemi adjunktus, Babes-Bolyai Tudományegyetem Pszichológia és
Neveléstudományok Kar, Alkalmazott Pszichológia Intézet

Kutatások feltételezték, hogy a mentális kimerülés befolyással van a döntéseink alakulására (Chen–Reynolds–Yam, 2014). A jelen kutatás célja feltárni a mentális kimerülés, valamint az időnyomás szerepét a választásainkban, mindezt szociális, gazdasági-rationális, valamint kockázatvállalási helyzetekben. Eredményeink szerint az időnyomás, valamint mentális kimerülés állapotában az alanyok (N=93) inkább választottak irracionálisan, előítéletesen és kockázatvállalóan. Tehát sikerült bizonyítanunk, hogy az időnyomás, valamint a mentális kimerülés választásainkat befolyásoló tényezők.

Az önismeret, önértékelés és nemzeti identifikáció kapcsolatának vizsgálata erdélyi egyetemisták körében / A megismerő megismerése

szerző(k):

Zentai Zoltán, Babes-Bolyai Tudományegyetem Pszichológia és Neveléstudományok Kar,
Pszichológia

Témavezető(k):

dr. Demeter Kármén egyetemi tanársegéd, Babes-Bolyai Tudományegyetem Pszichológia és
Neveléstudományok Kar, Alkalmazott Pszichológia Inézet, tanársegéd

Jelen kutatásban az önismeret, önértékelés nemzeti karakterológiai vonatkozásait vizsgáltuk román és magyar egyetemisták körében. Célunk az önismeret, önértékelés, nemzeti identifikáció egymáshoz viszonyított hierarchiájának kapcsolati föltérképezése volt. További céljaink között szerepelt az önismeret kutatásának egy új tudományos megközelítése, illetve a pozitív pszichológiából ismert önértékelési mérőeszközök reliabilitási és validitási megerősítése. Elméleti síkon szeretnénk elhelyezni a nemzeti identifikáció szubjektív értékét egy átfogóbb, az önismereten alapuló személyiségrendszerben. Előzetes eredményeink alapján elmondható, hogy az egyetemista mintánkban a nemzeti identifikáció nem meghatározó tényezője az önismeret során föltárt aktuális személyes ének.
